

Fastlagt holdning

TTIP – FOR MANGE UTROVÆRDIGE LØFTER OG REELLE RISICI

HANDEL BØR FORBEDRE VORES PLANET, IKKE PRIVILEGERE STORE VIRKSOMHEDER

EU og USA forhandler på nuværende tidspunkt om en handelsaftale, der, såfremt den vedtages, vil føre til en "traktat som ingen anden før den". Den hedder TTIP, transatlantisk handels- og investeringspartnerskab, men den handler om meget mere end bare handel.

Denne partnerskabsaftale, TTIP, vil i sin nuværende form få vidtrækkende og på mange områder uigenkaldelige konsekvenser for vores daglige tilværelse, især vores sundhed, fødevarer, arbejdsmarked, produktsikkerhed, miljø samt sociale standarder og standarder for privatlivets beskyttelse. Den vil endda kunne ændre den måde, hvorpå vi bruger de demokratiske institutioner til at fastsætte regler på alle disse områder, hvilket vil gøre borgernes ønsker og krav mindre relevante.

Ikke desto mindre holder forhandlerne for Europa-Kommissionen offentligheden i uvidenhed vedrørende denne dimension af forhandlingerne samt om de mulige og reelle trusler over for borgernes interesser og frihedsrettigheder. Indtil videre er alle anmodninger om fuld gennemsigtighed blevet ignoreret. Kun industrilobbyister har privilegeret adgang. **Derfor anfægter vi i de Europæiske Grønne legitimiteten og indholdet af denne aftale**, selvom vi går stærkt ind for at udvide det transatlantiske samarbejde i forbindelse med gensidigt fordelagtige anliggender, navnlig med henblik på håndtering af klimaændringer og miljøbeskyttelse samt skattesvig og -unddragelse.

EU-Kommissionen havde oprindeligt i sinde at indgå aftalen inden udgangen af 2014. I USA vil regeringen have brug for en handelsfremmebemyndigelse (for at sikre et simpelt ja eller nej fra Kongressen), hvilket indtil videre er blevet forkastet af lovgiverne. Af blandt andet denne grund er den amerikanske regerings og EU-Kommissionens plan om at få indgået denne aftale i en hidtil uhørt fart for handelsforhandlinger helt urealistisk. Samtidig fører USA separate men lignende handelsforhandlinger med en gruppe lande i Stillehavsområdet i henhold til Stillehavspartnerskabet (TPP).

UREALISTISKE ØKONOMISKE LØFTER

Et af standardargumenterne for frihandelsaftaler er, at de reducerer toldafgifterne og derved øger handelen, hvilket giver mulighed for billigere importvarer, og at de store økonomiske fordele klart opvejer ulemperne. Afgifterne mellem USA og EU er dog allerede ret lave – i gennemsnit 3 %. Embedsmænd, der promoverer TTIP, fokuserer derfor deres positive økonomiske forudsigelser på

'afskaffelse, nedsættelse eller forebyggelse af unødvendige politikker "bag grænserne", de såkaldte ikketoldmæssige hindringer. Optimistiske undersøgelser går ud fra, at TTIP kan føre til en stigning i bruttonationalproduktet (BNP) på 0,5-1 %.

Ud over at det er denne tankegang, der har ført til den nuværende krise i Europa, er disse skøn urealistisk høje, og de afslører ikke noget om, at det fulde udbytte først forventes at blive opnået i 2027. Dette betyder, at det er usandsynligt, at fordelene på kort sigt vil opveje de negative virkninger af aftalen, hvad angår sundhed, social beskyttelse og privatlivets fred. Ifølge en analyse, der er foretaget af Public Citizen's Global Trade Watch (en forbrugerforening), vil udbyttet af TTIP beløbe sig til mindre end 40 EUR pr. familie pr. år. Og deri medregnes ikke yderligere omkostninger som følge af dårligere beskyttelse i forbindelse med reglerne på sundheds-, finans- og miljøområdet og andre områder af almen interesse. Tom Jenkins fra Den Europæiske Faglige Samarbejdsorganisation (EFS) har givet udtryk for sin tvivl vedrørende den stigning i beskæftigelsen, der bliver lovet gennem TTIP: "Det er uklart, hvor disse job skulle komme fra, og hvilke EU-lande der i sidste ende vil drage fordel heraf."

Det antages, at noget af det lovede vækstpotentiale vil opstå som følge af de transatlantiske partners forbedrede muligheder for at pålægge partnertredjelande i hele verden de standarder, som er blevet aftalt i fællesskab. En strategi, hvor Vesten dikterer resten, vil dog ikke kun være en politisk meget risikabel afvigelse fra en multilateral handelsdagsorden, som De Grønne går ind for, men vil også gøre det svært at forudsige de økonomiske konsekvenser.

De Grønne kræver en realistisk økonomisk analyse, herunder en konsekvensanalyse vedrørende miljø og menneskerettigheder samt de globale følger.

ET ANGREB PÅ DEMOKRATIET

Den mangel på gennemsigtighed, der har kendetegnet TTIP-forhandlingerne, er ikke kun et ildevarslende signal, men et brud på alle borgeres ret til at vide, hvad der forhandles i deres navn. Det forhandlingsmandat, som EU-Rådet gav til Kommissionen er stadig klassificeret som fortroligt. Selv medlemmerne af Europa-Parlamentet har kun begrænset adgang til forhandlingsteksterne, selvom Parlamentet spiller en vigtig rolle i Europas handelsforbindelser, da det kan nedlægge veto mod handelsaftaler, som det gjorde ved handelsaftalen vedrørende bekæmpelse af forfalskning (ACTA). EU-Kommissionen hævder, at der har været større åbenhed i forbindelse med TTIP, end i tidligere handelsforhandlinger, men medlemmerne af et rådgivende organ, som omfatter repræsentanter for civilsamfundet, har ikke adgang til forhandlingsteksterne. I stedet for gennemsigtighed får borgerne propaganda om et påstået overskud på 500 EUR pr. familie. Vi har en mistanke om, at afholdelsen af en offentlig høring om investorbekyttelse for virksomheder skal fungere som et røgslør for at holde emnet væk fra dagsordenen til efter valget til Europa-Parlamentet sidst i maj.

Denne hemmeligholdelse underminerer de demokratiske værdier. Når hverken borgerne eller deres repræsentanter kan få lov til at få besked om følsomme forhandlinger, der har at gøre med reguleringsspørgsmål, som påvirker deres hverdag på så mange måder, så er der noget galt. Det er en hemmelig aftale mellem bureaukratiske magter og særlige interessegrupper, der får privilegeret adgang gennem omkring 600 lobbyister.

De Grønne insisterer på intet mindre end fuld gennemsigtighed.

Forhandlingsmandatet og forhandlingsteksterne fra hver runde bør offentliggøres, så der regelmæssigt kan finde en gennemsigtig og offentlig debat sted. Det er trods alt demokratisk besluttede normer og regler, der er på spil.

De Grønne er også fuldstændigt imod indførelse af mekanismer til tvistbilæggelse mellem investor og stat (ISDS) i TTIP. ISDS giver udenlandske investorer mulighed for at omgå de nationale domstole og at indgive deres klager direkte til internationale voldgiftsinstanser, som ofte består af virksomhedsjurister. Hvorfor give de internationale investorer sådanne retlige privilegier, når man kan anvende veludviklede retssystemer? Det handler om virksomhedernes magt. Hvis en international voldgiftsinstans konstaterer, at demokratisk vedtagne politikker måske vil begrænse en investors beregnede overskud, kan den pålægge en regering til at betale milliarder i erstatning. Dette vil på katastrofal vis begrænse den demokratiske frihed til at lovgive på områder som miljø, sundhed, økonomi, m.m.

Sådanne tvistpaneler findes allerede. Både frihandelsaftalen mellem EU og Canada og frihandelsaftalen mellem EU og Singapore indeholder ISDS. Ni af EU's medlemsstater har allerede ISDS i deres bilaterale handelsaftaler med USA, men ved også at inkludere ISDS i TTIP vil hele ordningen få endnu mere fremdrift. Dette er ikke kun fantasifulde teorier. Tysklands energiomstillingspolitik er blevet angrebet ved et panel, der kræver en kompensation på 3,7 milliarder EUR, der skal betales med skatteydernes penge. Tobaksindustrien har sagsøgt Australien og andre lande på grund af deres sundhedslovgivning. Et amerikansk olieselskab har sagsøgt Canada for over 250 millioner USD for et fraktureringsstop. Lande er blevet sagsøgt for at have indført mindsteløn. Den lovgivningsmæssigt lammende virkning er tydelig. Tænk bare: 3.300 virksomheder i EU kunne bruge ISDS gennem deres 24.000 amerikanske datterselskaber til at true eller angribe amerikansk lovgivning, mens 50.800 europæiske datterselskaber af 14.400 amerikanske virksomheder kunne gøre det samme mod EU's, EU-medlemsstaters eller endda regional lovgivning!

Klart budskab fra De Grønne: Ingen ISDS!

De demokratiske lovgivningsbeføjelser til at regulere de mange forskellige sektorer vil blive undermineret endnu mere af en af EU-handelskommissær De Gucht's favoritidéer i forbindelse med TTIP: Oprettelsen af et råd for reguleringssamarbejde (Regulatory Cooperation Council, RCC) mellem USA og EU. Grundprincippet er simpelt. Inden der udarbejdes en ny lovgivning, om det så er vedrørende miljø- eller forbrugeranliggender, arbejdstagerrettigheder, landbrugsspørgsmål, osv., skal et bilateralt organ bestående af administratorer og repræsentanter for erhvervslivet fra USA og Europa først have haft muligheden for at "analysere" lovgivningens mulige konsekvenser for etablerede erhvervsinteresser. Erhvervslivets lobbyinteresser vil dermed få mulighed for at koordinere svækkelse eller blokering af lovgivningsarbejdet, inden det overhovedet går i gang. Lovgiverne vil være nødt til at begrunde deres hensigter over for det transatlantiske erhvervslivs domstol. Praktisk talt vil en kombination af bureaukrati og erhvervsinteresser erstatte den demokratiske beslutningsproces. Sådant et fundamentalt angreb på demokratiet er helt uacceptabelt for De Grønne.

De Grønne afviser forslag, der vil øge magten hos erhvervslivets lobbygrupper.

SVÆKKELSE AF EU'S STANDARDER ER UACCEPTABEL

Stuart Eizenstat fra det transatlantiske virksomhedsråd (Transatlantic Business Council, TABC) har offentligt udtalt sig om mål for TTIP-forhandlingerne, der bør mobilisere alle europæiske og amerikanske forbrugerrettighedsforkæmpere for at stoppe denne lobbysammenslutning: "Standarderne i Europa har et andet niveau, og jeg mener, at disse standarder er urimeligt høje og savner tilstrækkeligt videnskabeligt grundlag. ... Hvad der er gode fødevarer for en amerikansk familie, burde også være gode nok for europæerne." Flere koncerner har udtrykkeligt udtalt, at de har til hensigt at udnytte TTIP til at omgå det forsigtighedsprincip, der ligger til grund for EU's miljølovgivning. Næsten alle industrilobbyerne har deres egne yndlingskrav til nye transatlantiske standarder, der skal forhandles, så de vil blive mere fordelagtige for erhvervslivet. Kemiske virksomheder vil gerne underminere REACH, den banebrydende lovgivning om vurdering af og begrænsninger for kemiske produkter. Industrigrupper vil gerne have, at TTIP foregriber love om pesticider eller decentral lovgivning om frakturering. Andre lobbyer vil gerne genindføre ACTA ad bagdøren. Industrien for produkter til personlig pleje ønsker at afskaffe kontrol i forbindelse med kosmetik og produkter til personlig pleje. Den amerikanske landbrugsindustri er særlig aggressiv i sit forsøg på at opnå et mål, den længe har stræbt efter: endelig at omgå EU's forbrugerbeskyttelsesstandarder både vedrørende genetisk modificerede organismer samt oksekød, svinekød og kylling produceret i USA. På den anden side er der også eksempler på erhvervsinteresser i EU, der gennem TTIP gerne vil have afskaffet de højere amerikanske standarder, f.eks. vedrørende finansielle tjenesteydelser, hvor europæiske finansieringsinstitutter ønsker at underminere disse standarder, der er fastsat af den amerikanske Dodd-Frank-lov.

EU-Kommissionen har gentagne gange givet sit tilsagn om, at den ikke vil forhandle om at sænke EU-standarder. "Gensidig anerkendelse" af standarder af forskellig kvalitet og andre strategier kan få den samme effekt, selv uden formelt at ændre EU-lovgivningen. På grundlag af denne "gensidige anerkendelse" kan transnationale virksomheder bruge deres datterselskaber på det andet kontinent til at udnytte de lovgivningsmæssige forskelle. Dette vil betyde, at retten til at regulere praktisk talt bliver annulleret.

Der er selvfølgelig standarder, der kan harmoniseres. Fælles fastsatte standarder for eksempelvis virtuel mobilitetsteknologi vil gavne denne sektor. Nogle af disse tekniske standarder kan også aftales i andre internationale sammenhæng. At forsvare retten til og ansvaret for at fastsætte standarder i henhold til borgernes demokratisk legitimerede valg betyder dog, at enhver "ækvivalens" kun vil gælde for standarder, der får samme beskyttelsesniveau.

Med hensyn til standarder bør det bemærkes, hvad der udelades fra TTIP: Det er ikke et eksplicit mål at fremme teknologier, der bidrager til omstilling til en økonomi med lav CO₂-udledning, heller ikke nedsættelse eller bare udfasning af miljøskadelige subsidier til fossile energikilder er med. Spørgsmål som for eksempel at opnå enighed om forskellige handelsregler for varer, der er fremstillet med forskellige niveauer af kulstofintensitet eller forskellige niveauer af beskyttelse af arbejdstagerne, vil slet ikke blive behandlet. TTIP kan skade den økologiske omstilling, da man for eksempel ved at fjerne de ikketoldmæssige hindringer vil kunne udelukke alle normer for miljøvenligt design.

De Grønne er kraftigt imod, at landbrugere og forbrugere i EU vil tabe på dårlige kompromiser. Forsigtighedsprincippet er ikke til forhandling. Vi kræver, at EU-Kommissionen forsvare de strammere regler i EU, for eksempel hvad angår antibiotika i animalsk produktion, godkendelse og dyrkning af GMO'er, samt mærkning af klonet kød eller fødevarernes oprindelse. Vi kræver, at EU-Kommissionen indfører forbud mod frakturering og skifergasprojekter for at beskytte de europæiske standarder i Europa. Modstridende lovgivning om patenter på liv eller fri udveksling af

frø og dyr kan fejles af bordet, og landbrugernes rettigheder vedrørende intellektuel ejendom bør sikres.

Seks ud af otte af Den Internationale Arbejdsorganisations (ILO) grundlæggende arbejdsstandarder er ikke blevet ratificeret i USA, herunder konventionen om foreningsfrihed og forhandlingsret og ret til kollektive skridt. TTIP-dagsordenen har ingen ambitioner på dette område. De Grønne vil gerne samarbejde med fagforeninger, ikke blot for at forsvare, men også for at forbedre arbejdsstandarder.

De Grønne ønsker også at modsætte sig en svækkelse af de europæiske standarder, der er fastlagt for tjenester i offentlighedens interesse. For eksempel er privatisering af vandforsyningen gennem bagdøren eller begrænsning af mulighederne for tildeling af offentlige licitationsarbejder på grundlag af økologiske og sociale kriterier uacceptable for os. TTIP må heller ikke udgøre en fare for de regler, der tilgodeser små og mellemstore virksomheder på begge sider af Atlanten.

De Grønne afviser enhver forringelse af miljøstandarder, forbrugerstandarder, landbrugsstandarder, fødevarerstandarder, sundhedsstandarder, kulturelle standarder eller standarder for databeskyttelse i forbindelse med TTIP.

BESKYTTELSE AF VORES KULTURELLE UNDTAGELSE

Eftersom beskyttelsen af vores kulturelle undtagelse har gjort den audiovisuelle industri til en af søjlerne i europæisk identitet, må dette ikke ændres. Afskaffelsen af den kulturelle undtagelse kan muligvis være skadelig for filmindustrien, da den i bemærkelsesværdig grad har reduceret mangfoldigheden inden for filmverdenen og filmproduktionen i den sydkoreanske filmindustri i løbet af de sidste par år, siden Sydkoreas marked blev åbnet fuldstændigt for Hollywood-investorer.

FASTSÆTTELSE OG GENNEMFØRELSE AF TRANSATLANTISKE DATABESKYTTELSESSTANDARDER

EU og USA bør forhandle om fælles databeskyttelsesstandarder, men uden for de foreslåede TTIP-forhandlinger, som den transatlantiske forbrugerdialog (Transatlantic Consumer Dialogue - TACD) har foreslået. Vi vil have en rammeaftale om databeskyttelse afsluttet, inden en handelsaftale kan accepteres. Der er behov for at drøfte internationale såvel som nationale databeskyttelsesstandarder, bredt og offentligt, sådan som Edward Snowdens afsløring om NSA-aktiviteter på afgørende måde har vist. Databeskyttelse udgør en grundlæggende rettighed. Derudover, og som anerkendt i WTO's overenskomst om handel med tjenesteydelser (GATS), må databeskyttelse ikke ses som en ikke-toldmæssig handelshindring.

VÆK MED MULTILATERALISMEN PÅ HANDELSOMRÅDET?

TTIP skal ses i en bredere kontekst, da den også vil have en indflydelse på de europæiske lande, der ikke er medlem af EU, men som er bundet gennem tidligere bilaterale traktater med EU. De

Grønne har altid været fortalere for multilaterale handelsforhandlinger inden for et mere demokratisk ansvarligt WTO for at opnå retfærdige internationale handelsforbindelser. Desuden bør der tages højde for det globale perspektiv, herunder Stillehavspartnerskabet (TPP). TPP omfatter nationer, der repræsenterer mere end 40 % af verdens BNP. Til sammen vil TPP og TTIP repræsenterer mere end 60 % af verdens BNP. Kina og andre store økonomier står uden for begge pagter, hvilket kan få en negativ indflydelse på deres forhold til europæiske lande.

Efter de nyligt afsluttede forhandlinger om handelsaftalen mellem Canada og EU (CETA) vil TTIP yderligere fremme det globale kapløb om vidtrækkende bilaterale handelsaftaler, hvori EU har været en drivkraft siden 2005, hvilket underminerer multilateralisme på handelsområdet. På samme måde undgår USA multilateralisme, når de nu forsøger at danne en eksklusiv klub med EU. Vi mener, at dette på mellemlang sigt måske endda vil kunne svække EU's position i verden. Ved at oprette det største frihandelsområde og dermed bringe økonomisk integration til et helt nyt niveau gennem lovgivningsmæssig konvergens vil TTIP helt kunne ændre den globale regelfastlægning. Dette vil fortsat sætte Verdenshandelsorganisationen (WTO) ud af spillet, idet der forfølges en strategi for Vesten mod resten, hvilket tvinger svagere og fattigere lande til at handle efter regler, som de ikke har nogen mulighed for at påvirke. Desuden kunne det føre til dannelsen af rivaliserende økonomiske blokke, true globalt samarbejde samt svække initiativer til at reformere det globale handelssystem, så det bedre kunne imødegå fælles globale udfordringer, især klimaændringer og miljøbeskyttelse.

EN ANDERLEDES TRANSATLANTISK ALLIANCE

Det er en magtfuld koalition, der presser på for at få gennemført TTIP, men den er på ingen måder uovervindelig. ACTA blev overvundet. Der er allerede en meget stærk modstand imod Stillehavspartnerskabet. De Grønne vil hjælpe med at opbygge brede koalitioner mod denne TTIP-dagsorden sammen med civilsamfundsorganisationer fra alle sektorer, fagforeninger og især forbrugerforeninger og demokratiforkæmpere. De centrale krav er gennemsigtighed, beskyttelse af demokratiet og sikring af standarder - hvilket ikke er handelsbarrierer, men et resultat af eksplicitte lovgivningsmæssige valg, der beskytter folkets interesser og offentlige goder.

Vi vil rejse disse spørgsmål under kampagnen til Europa-Parlamentsvalget med ét klart mål: **At bekæmpe denne TTIP-dagsorden**

Vores koalition bør også bygge broer over Atlanten. Allerede i juni 2013 strakte De Grønne hånden ud til amerikanske ngo'er og fagforeningseksperter i handel og inviterede dem til Berlin, Bruxelles og Paris for at udveksle erfaringer. Den transatlantiske forbrugerdialo g er et nyttigt forum for denne slags samarbejde, ligesom andre civile netværk også er det. Vi vil slutte os sammen med amerikanske forbrugertalsmænd, der indtil videre i de fleste tilfælde har haft held med at holde finansielle tjenesteydelser væk fra TTIP-dagsordenen, da de ikke ønsker, at reguleringen af deres finansielle markeder undermineres. For nyligt protesterede næsten 200 amerikanske og europæiske grupper imod ISDS.

Vi må også opbygge forbindelser til den amerikanske forsamling af delstatslovgivere, der har givet udtryk for sin modstand mod ISDS. Vi må stå sammen med kongresmedlemmer, der har protesteret offentligt imod presset fra USA's handelsrepræsentant for at svække EU-direktivet om brændstofkvalitet, og bør advare ham i et brev om, at hans indsats for at fremme bitumenholdigt sand "vil være i strid med principperne i Obama-regeringens klimahandlingsplan, og at det vil være

et kortsigtet udtryk for USA's økonomiske interesser."

Der er stærk modstand i Kongressen - på begge sider af bordet - imod at give Obamas regering handelsfremmebemyndigelse, uden hvilken der ikke kan opnås en aftale. TTIP er derfor ikke en færdig aftale. Erfarne handelsforhandlere sætter spørgsmålstegn ved mulighederne for at nå målene i den vidtrækkende TTIP-dagsorden. Den forhastede tidsplan, der officielt er blevet fastsat af politikere, som ignorerer de erfarne handelsforhandlere, begynder at ligne det, som det den altid har været - urealistisk. Hvordan kan noget med så mange konsekvenser forhandles med sådan en hast?

TTIP-dagsordenen i dens nuværende form, som EU-Kommissionen støtter, repræsenterer ikke den slags transatlantiske alliance, som De Grønne går ind for. Vi ønsker ikke en transatlantisk aftale, der uundgåeligt vil påvirke De Grønnes standarder i EU negativt. Vi vil fremme et transatlantisk samarbejde som en integrerende del af et globalt multilateralt samarbejde, der støtter en global grøn "New Deal", som vil samordne indsatsen for en bæredygtig lavemissionsøkonomi, social retfærdighed og indsatsen mod klimaændringer og overforbruget af ressourcer. En opadgående harmonisering af de transatlantiske standarder vil helt sikkert have en meget positiv indvirkning i denne henseende. Støtte til det alternative forhandlingsmandat kunne være en lovende fællesstrategi. Et samarbejde om reducere af subsidierne til fossile brændsler ville være fantastisk. TTIP-dagsordenen går ikke i denne retning, og den indeholder for mange farer og risici til at være acceptabel.

De Grønne indtager derfor en negativ holdning over for TTIP, sådan som det kommer til udtryk i vores tidligere afgørelser: "Vi går imod enhver handelsaftale, der ikke overholder disse principper, og derfor modsætter vi os TTIP i dens nuværende form."